

Pravna struka - Belgija

Izvorna jezična inačica ove stranice [fr](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Sljedeći jezici: [nl](#) već su prevedeni.

Ovdje se nalazi pregled različitih pravnih profesija u Belgiji.

[Pravne profesije – uvod](#)

[Državno odvjetništvo](#)

[Suci](#)

[Odvjetnici](#)

[Javni bilježnici](#)

[Druge pravne profesije](#)

[Organizacije koje pružaju besplatne pravne savjete](#)

[Pravne baze podataka](#)

[Portal Savezne javne službe za pravosuđe](#)

Pravne profesije – uvod

Ovaj dio donosi neke informacije u vezi s pravnim profesijama kao što su:

- državno odvjetništvo,
- suci,
- odvjetnici,
- javni bilježnici i
- izvršitelji sudskih odluka.

Državno odvjetništvo

Organizacija

Državno odvjetništvo sastoji se od sudaca koji rade u **državnom tužiteljstvu** ili **prislusništvu** i koji vrše svoje dužnosti u području nadležnosti određenog suda koji im je baza.

Na razini sudskih okruga (arrondissement judiciaire/gerechtelijk arrondissement) **javni tužitelj** (procureur du Roi/procureur des Konings) te njegovi viši zamjenici i zamjenici djeluju u ime Državnog odvjetništva pred prvostupanjskim sudom (tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg), posebno pred sudom za maloljetnike (tribunal de la jeunesse/jeugdrechtbank), koji je odjel prvostupanjskog suda. Oni također djeluju pred policijskim sudom ili policijskim sudovima (tribunal de police/politierechtbank) te trgovačkim sudom (tribunal de commerce/handelsrechtbank) svog područja nadležnosti.

Pred radnim sudovima (tribunaux de travail/arbeidsrechtbanken) tu funkciju vrši **revizor rada** (auditeur du travail/arbeidsauditeur), kojemu ovisno o slučaju pomažu zamjenici ili viši zamjenici. Kod predmeta kaznenih djela u njihovoj nadležnosti ti službenici djeluju i pred kaznenim sudom (tribunal correctionnel/correctionele rechtbank) koji je odjel prvostupanjskog suda ili pred policijskim sudom ili sudovima.

Na razini žalbenih sudova (cour d'appel/hof van beroep) i **radnih sudova** (cour du travail/arbeidshof), tu ulogu vrši **glavni državni odvjetnik** (procureur-général/procureur-generaal), koji usmjerava i nadzire pravne službenike u uredu glavnog državnog odvjetnika pri žalbenom sudu (parquet général/parket-generaal) i odgovarajućem tijelu pri radnom sudu (auditorat général/arbeidsauditoraat-generaal). Na žalbenom sudu glavnog državnog odvjetniku pomažu viši glavni odvjetnik (premier avocat-général/eerste advocaat-generaal), glavni odvjetnici (avocats-généraux/advocaten-generaal) i zamjenici glavnog državnog odvjetnika (substituts généraux/substituten-generaal). Na radnom sudu glavnog državnog odvjetniku također pomažu viši glavni odvjetnik, glavni odvjetnici i zamjenik glavnog državnog odvjetnika.

Na kasacijskom sudu (Cour de cassation/Hof van cassatie) funkciju Državnog odvjetništva vrši **glavni državni odvjetnik pri kasacijskom sudu** uz pomoć višeg glavnog odvjetnika i glavnih odvjetnika. Iako se koristi ista terminologija, funkcija Državnog odvjetništva ovdje je veoma različita. Kasacijski sud ne presuđuje o sadržaju predmeta nego potvrđuje legalnost i regularnost sudskog postupka.

Državno odvjetništvo **neovisno** je u provođenju istraga i sudskih postupaka u pojedinačnim predmetima i podliježe samo pravu nadležnog ministra da naredi pokretanje sudskog postupka i izdaje obvezujuće smjernice za kaznenu politiku, uključujući smjernice o politici istrage i sudskih postupaka.

Uloga i obveze

Državno odvjetništvo vrši brojne zadatke i dužnosti. Njegov se rad sastoji od rada na predmetu i **naknadnog praćenja** u predmetima **kaznenog** i **građanskog prava**.

- **Kod kaznenih predmeta** pravni službenici Državnog odvjetništva djeluju u javnom interesu i nastoje osigurati pravilno provođenje i rješavanje kaznenih postupaka. To čine sami u glavnim postupcima na sudu te u ranijim postupcima ispitivanja i istrage (koje nadziru jedan ili dva suda: savjetodavna komora (chambre du conseil/raadkamer) i komora za optužnice (chambre des mises en accusation/kamer van inbeschuldigingstelling)). Na ročištu oni od suda traže primjenu kaznenog prava. Također nastoje osigurati da se poduzmu potrebne mjere za odgovarajuću provedbu dosuđenih kazni. **Pred porotnim sudom** (cour d'assises/hof van assisen) ulogu Državnog odvjetništva vrši glavni državni odvjetnik pri žalbenom sudu koji međutim također može ovladati drugog službenika.
- **Kod građanskih predmeta** Državno odvjetništvo intervenira na vlastitu inicijativu u okolnostima koje predviđa zakon i kada god to javna politika zahtijeva. U takvim slučajevima Državno odvjetništvo daje mišljenje u pisanom ili usmenom obliku. Državno odvjetništvo treba pitati za mišljenje u predmetima koji su povezani sa specifičnim pitanjima navedenima u prvom stavku članka 764. Sudbenog zakonika (Code judiciaire/Gerechtelijk Wetboek). Također može zatražiti da bude informirano o drugim predmetima s ciljem davanja mišljenja gdje bude smatralo da je to prikladno, a sud mu može skrenuti pažnju na predmet na vlastiti zahtjev (članak 764. stavak 2. Sudbenog zakonika).

Uz već opisane glavne zadatke, Državno odvjetništvo također **osigurava da se odluke i smjernice u vezi s kaznom politikom nadziru i pravilno primjenjuju** u njegovom području nadležnosti.

Smjernice kaznene politike izdaje ministar pravosuđa nakon savjetovanja s odborom koji se sastoji od glavnog državnog odvjetnika pri pet žalbenih sudova (collège des procureurs généraux/college van procureurs-generaal).

Ovaj odbor odgovara ministru pravosuđa i donosi odluke s ciljem maksimalne konzistentnosti u sastavljanju i koordinaciji politika i općenito pravilnog funkcioniranja Državnog odvjetništva.

Nadležnost odbora proteže se na cijelu zemlju, a njegove su odluke obvezujuće za glavne državne odvjetnike pri žalbenim sudovima i za sve članove Državnog odvjetništva pod njegovom nadležnošću i upravljanjem.

Više informacija dostupno je na internetskoj [stranici Savezne javne službe za pravosuđe](#) (Ministarstvo pravosuđa, pod „Ordre judiciaire” – „Parquet” ili „Rechterlijke Orde” – „Parket”).

Suci

Organizacija

Razlikuju se **suci koji se bave presudama** (la magistrature assise/de zittende magistratuur) i suci koji rade u uredu (la magistrature debout/de staande magistratuur), pravnih službenika koji rade u Državnom odvjetništvu (vidi gore).

Općenito, suci koji donose presude zovu se **juges/rechters** na nižim sudovima, a **conseillers/raadsheren** na žalbenim sudovima.

Uloga sudaca koji donose presude jest primjenjivati pravo na situaciju ili spor o kojem moraju presuditi u građanskom predmetu ili na osobe koje su počinile kazneno djelo.

Na nekim nižim sudovima profesionalni suci djeluju uz neprofesionalne ili suce-laike. **Suci-laici** nalaze se na sljedećim sudovima:

- Trgovački sud: profesionalni suci i suci-laici (zvani juges consulaires/consulaire rechters).
- Radni sud: profesionalni suci i suci-laici (zvani juges sociaux/sociale rechters).
- Sud za provedbu presuda (tribunal de l'application des peines/strafuitvoeringsrechtbank): profesionalni suci i suci-laici (zvani assesses en application des peines/assessoren in straitvoeringszaken).

Nadležno tijelo

[Visoko vijeće za pravosuđe](#) (Conseil supérieur de la justice/Hoge Raad voor de Justitie) ima **trostruku ulogu**:

- biti odlučujući čimbenik u politici **imenovanja** sudaca (uključujući pravne službenike ureda državnog odvjetnika) na objektivnom i nepolitičkom temelju
- provoditi **vanjski nadzor** funkcioniranja sudstva (uključujući ured državnog odvjetnika), a osobito rješavanje pritužbi
- **davati primjedbe** donositeljima politika kako bi se poboljšalo funkcioniranje sudstva.

Više informacija dostupno je na internetskoj stranici [Visokog vijeća za pravosuđe](#).

Odvjetnici

Uloga i obveze

Odvjetnici (avocats/advocaten) su stručnjaci za pravo i pravosuđe. Oni podliježu pravilima ponašanja koja jamče njihovu **potpunu nezavisnost**. Također ih obvezuje profesionalna tajna.

Odvjetnici se obrazuju za djelovanje u različitim područjima prava koja se često preklapaju (pravo trgovačkih društava, upravno pravo, urbanističko pravo, porezno pravo, obiteljsko pravo, itd.). Tijekom svoje karijere, odvjetnici se mogu specijalizirati za jedno ili više područja u kojima su stekli specifična stručna znanja.

Odvjetnici mogu djelovati ne samo pred sudom nego i u bilo kojoj situaciji kada je potrebna pravna pomoć, zastupnik, sastavljač ili čak moralna podrška.

Njihov je zadatak stoga trostruk:

- Odvjetnici **savjetuju**.
- Odvjetnici se bave **mirenjem**.
- Odvjetnici **brane**.

Svaki odvjetnik može braniti i zastupati svog klijenta pred bilo kojim sudom u zemlji – policijskim sudom, građanskim prekršajnim sudom (justice de paix/vrederegerecht), prvostupanjskim sudom, trgovačkim sudom, radnim tribunalom, žalbenim sudom, radnim sudom, porotnim sudom ili Državnim vijećem (Conseil d'État/Raad van State) – pa čak i u drugim državama Europske unije.

Odvjetnici također pružaju pomoć u postupcima arbitraže ili mirenja za bilo koju alternativnu metodu rješavanja sukoba ili za bilo koji sastanak.

Oni ne djeluju samo u slučaju spora. Savjetima koje daju ili ugovorima koje sastavljaju ili prilagođavaju oni često izbjegnu potrebu odlaska na sud.

Oni također mogu pomoći ako trebate unajmiti, iznajmiti ili kupiti nekretninu, ako želite pokrenuti tvrtku, ako ste opterećeni dugom, ako želite sklopiti ugovor s novim poslodavcem, ako ste bili žrtva nesreće ili napada, ako ste pozvani na sud, ako se razvodite od svog partnera, itd.

Odvjetnici za sve:

Za ljude s niskim primanjima zakoni predviđaju uslugu pravne pomoći (aide juridique/juridische bijstand, prije poznatu kao „pro deo”) i pomoć u sudskim troškovima (assistance judiciaire/rechtsbijstand).

Putem **pravne pomoći** usluge odvjetnika dostupne su potpuno ili djelomično bez naknade. Radi se o dvostupanjskom sustavu:

- **Primarna pravna pomoć** (aide juridique de première ligne/eerstelijnsbijstand) dostupna je svima i nije povezana s prihodima. Odvjetnici su dostupni kao dežurna služba (permanence/permanentie) za kratko savjetovanje: početni savjeti, upit za informacije, itd.
Tijela odgovorna za pružanje primarne pravne pomoći poznata su kao „komisije za pravnu pomoć” (Commissions d’Aide Juridique/Commissies voor Juridische Bijstand).
- **Sekundarna pravna pomoć** (aide juridique de deuxième ligne/tweedelijnsbijstand) dostupna je osobama koje ispunjavaju određene financijske uvjete ili koje se nalaze u određenim situacijama. Ta pomoć – potpuno ili djelomično bez naknade, ovisno o situaciji – znači da vam se dodjeljuje odvjetnik koji će vam pomagati u pravnom ili administrativnom postupku, koji će vam pružati detaljnije savjete ili čak kao dio postupka mirenja.
Tijela odgovorna za pružanje sekundarne pravne pomoći zovu se „uredi za pravnu pomoć” (Bureaux d’Aide Juridique /Bureaus voor Juridische Bijstand).

Pomoć u sudskim troškovima znači da se troškovi tijekom postupka neće naplaćivati ili će biti naplaćeni samo djelomično (troškovi tajništva (droit de greffe/griffierechten ili droits d’enregistrement/registratierechten) ili naknade koje se plaćaju izvršiteljima sudskih odluka (huissiers de justice/rechtsdeurwaarders) ili javnim bilježnicima (notaires/notarissen) ili za stručne izvještaje). Da bi dobili pomoć u sudskim troškovima, klijenti moraju kontaktirati ured za pravnu pomoć sami ili preko svog odvjetnika.

Nadležna tijela

Svi su odvjetnici članovi komore (barreau/balie). U Belgiji trenutačno ima 28 komora.

Udruženje frankofonih i germanofonih komora (Ordre des barreaux francophones et germanophone/Kammer der französischsprachigen und deutschsprachigen Rechtsanwaltschaften (AVOCATS.BE)) okuplja komore frankofonih i germanofonih zajednica u zemlji (13 frankofonih komora i jedna germanofona).

Udruženje flamanskih komora (Orde van Vlaamse Balies (OVB)) okuplja komore zajednice koja govori nizozemski u Belgiji (14 komora).

Informacije o profesiji odvjetnika mogu se dobiti na sljedećim internetskim stranicama:

- [Udruženje frankofonih i germanofonih komora Belgije](#)
- [Udruženje flamanskih komora](#)

Pristup ovim bazama podataka **besplatan** je.

Javni bilježnici

Javni bilježnici su **javni službenici** koje imenuje Kralj, a njihova je konkretna uloga ovjeravanje pravnih dokumenata koji se potpisuju pred njima. Prema zakonu neki dokumenti zahtijevaju angažman javnog bilježnika radi bilježenja dogovora postignutog između ugovornih strana („**autentični dokumenti**”, actes authentiques/authentieke akten). Stoga je, primjerice, javni bilježnik potreban prilikom prodaje nekretnine. Uz sastavljanje autentičnih dokumenata, javni bilježnik također može likvidirati posjed, sastaviti privatni ugovor, dati mišljenje, itd.

Raspon odgovornosti javnih bilježnika pokriva tri glavna područja:

- **imovinsko pravo** (prodaja imovine, posudba, itd.),
- **obiteljsko pravo** (bračni ugovori, nasljedstvo, razvod, itd.) i
- **pravo trgovačkih društava** (pokretanje trgovačkih društava, itd.).

Postoji **Nacionalna komora javnih bilježnika** (Chambre nationale des notaires/Nationale Kamer van Notarissen). Njezini su glavni **ciljevi**:

- predstavljati belgijske javne bilježnike u postupanju s nadležnim tijelima unutar svoje nadležnosti,
- odrediti pravila profesionalnog ponašanja,
- davati preporuke komorama javnih bilježnika kako bi im pomogla održati profesionalnu disciplinu.

Provincijske komore disciplinska su tijela profesije: njihovi glavni zadaci su osigurati pridržavanje pravila profesionalnog ponašanja i rješavanje profesionalnih sporova (među ostalim, one rješavaju pritužbe).

Također postoji i Kraljevski savez belgijskih javnih bilježnika (Fédération Royale du Notariat Belge (FRNB)/Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat (KFBN)), profesionalno udruženje koje javnim biljeznicima pomaže u njihovom dnevnom obavljanju poslova pružajući prilagođene usluge i zastupa profesiju u raznim slučajevima.

Više informacija dostupno je na [☞ internetskoj stranici Kraljevskog saveza belgijskih javnih bilježnika](#).

Druge pravne profesije

Izvršitelji sudskih odluka

Izvršitelji sudskih odluka su **javni pravni službenici** koji pripadaju **samozaposlenoj profesiji**. Drugim riječima, oni imaju dvostruki profesionalni identitet: s jedne strane, oni su javni službenici, a s druge strane prakticiraju svoju profesiju **neovisno**.

Oni su **javni pravni službenici** jer im je Država dodijelila dio službene vlasti. Zbog toga oni ne mogu odbiti odgovoriti na zahtjev za djelovanje, osim ako njihov kodeks profesionalnog ponašanja ili zakon to dopuštaju, primjerice kada se radi o sukobu interesa ili je zahtjev nezakonit. Nikad ne djeluju na vlastitu inicijativu nego uvijek na zahtjev nekoga tko im je dao formalne upute. U svakom od zadataka koje moraju izvesti, moraju se pridržavati raznih zakonskih zahtjeva. Mogu zaračunavati naknade za djela koja izvode kako bi pokrili dio ili sve svoje troškove.

Kao **samozaposleni profesionalci**, izvršitelji sudskih odluka djeluju neovisno i objektivno. Njihovo je profesionalno iskustvo dostupno svakome. Oni ne primaju plaću, naknadu ni druge prihode od nadležnih tijela. Sve moraju sami platiti.

Koraci koje izvršitelj sudskih odluka može poduzeti dijele se u dvije široke kategorije: „**izvansudske**” **mjere** (interventions extrajudiciaires/buitengerechtelijke tussenkomsten, kao što su izvansudska naplata dugova ili službeno činjenično stanje) i „**sudske**” **mjere** (interventions judiciaires/gerechtelijke tussenkomsten, odnosno uručenje ili provedba odluke). Kada izvršitelj sudskih odluka poduzima jedan tih koraka, često ima dužnost pružiti vam informacije o tome kako možete ostvariti svoja prava i odgovoriti na vaša pitanja o ulozi izvršitelja sudskih odluka, bez obzira jeste li vi ti koji ste zatražili da izvršitelj sudskih odluka djeluje ili je korak koji izvršitelj sudskih odluka poduzima usmjeren na vas.

U svakom sudskom okrugu postoji **udruženje** (chambre/kamer) svih izvršitelja sudskih odluka u **tom okrugu**. Njegovi glavni ciljevi jesu osigurati da se izvršitelji sudskih odluka u okrugu pridržavaju pravila profesionalne discipline i zakona te propisa koji ih se tiču, kao i rješavati sukobe koji mogu proizaći među njima.

Postoji i Belgijsko nacionalno udruženje izvršitelja sudskih odluka (Chambre nationale des huissiers de justice de Belgique /Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders van België), čiji su glavni **ciljevi**:

- osigurati ujednačenost discipline i pravila profesionalnog ponašanja među izvršiteljima sudskih odluka,
- braniti interese svojih članova i
- zastupati ih.

Više informacija dostupno je na internetskoj stranici [☞ Belgijskog nacionalnog udruženja izvršitelja sudskih odluka](#).

Ostalo

Sucima i pravnim službenicima ureda državnog odvjetnika pomažu brojni administrativni i pravni djelatnici: sudski zapisničari, pravni referenti, pravnici iz tužiteljstva, tajnici iz tužiteljstva i administrativno osoblje.

Na svakom ročištu sucu asistira **sudski zapisničar** (greffier/griffier). Zapisničar obavlja zadatke koji omogućuju rad suca, primjerice pripremajući spise potrebne za ročište. Na ročištu zapisničar bilježi sudski postupak i osigurava da su svi potrebni dokumenti pravilno sastavljeni. Zapisničar također izvodi i koordinira administrativne i računovodstvene zadatke sudskog tajništva (greffe /griffie). Svaki sud ima tajništvo kojem je na čelu glavni referent ili tajnik (greffier en chef/hoofdgriffier). U tajništvu postoji jedan ili više sudskih zapisničara, ovisno o veličini suda. Sudskim zapisničarima može pomagati administrativno osoblje.

Pravni referenti (référéndaires/referendarissen) jesu pravници koji pomažu sucima u sastavljanju njihovih presuda. Oni pomažu u rješavanju predmeta prema uputama i pod odgovornošću jednog ili više sudaca. Oni proučavaju spis, istražuju pravna pitanja koja on postavlja i sastavljaju presude.

Službenici Državnog odvjetništva također mogu angažirati odvjetnike za pripremu pravnih aspekata svojih predmeta. Ti su odvjetnici poznati kao „juristes du parquet/parketjuristen”. Oni provode pravno istraživanje, upravljaju istragama ili pripremaju pravne aspekte poziva na sud i podneske prema uputama i pod odgovornošću jednog ili više pravnih službenika ureda državnog odvjetnika.

Svaki ured državnog odvjetnika ima tajništvo na čelu s glavnim tajnikom. Ti tajnici pomažu pravnim službenicima u radu na istraživanju i dokumentaciji te prikupljanju spisa. Oni ažuriraju dokumente i registre ureda, održavaju evidenciju, itd. Broj tajnika ovisi o veličini ureda. Tajnicima može pomagati i administrativno osoblje.

Sudska tajništva i uredi državnog odvjetnika zapošljavaju mnogo administrativnog osoblja. Administrativno osoblje upravlja spisima u predmetima koji se rješavaju i podacima unesenim u baze podataka. Drugo administrativno osoblje rješava poštu i pohranjivanje spisa, kao i izravne posjetitelje koji zovu ured.

Više informacija o tim zanimanjima dostupno je u [ovom dokumentu](#).

Organizacije koje pružaju besplatne pravne savjete

Svi građani mogu dobiti **besplatne početne pravne savjete**, koje daju pravni stručnjaci. To je poznato pod nazivom **primarna pravna pomoć**:

- praktične informacije,
- pravne informacije,
- početno pravno mišljenje ili
- upućivanje na specijaliziranu organizaciju.

Predmet se ovdje neće odmah riješiti, već će se pružiti **početno usmjeravanje**. Skupine odvjetnika na raspolaganju su kao dežurna služba u sudovima, lokalnim pravnim centrima (maisons de justice/justitiehuisen), nekim općinskim uredima (administrations communales/gemeentelijke diensten), većini javnih centara za socijalnu skrb (centres publiques d'action sociale/openbare centra voor maatschappelijk welzijn) i raznim udruženjima koja pružaju pravne usluge.

Detaljnije informacije možete pronaći u online brošuri: [Pravna pomoć: bolji pristup pravdi](#) (L'aide juridique: un meilleur accès à la justice/Een betere toegang tot justitie).

Pravne baze podataka

Informacije su dostupne na [internetskoj stranici Savezne javne službe za pravosuđe](#) (Ministarstvo pravosuđa).

Portal Savezne javne službe za pravosuđe

Kategorije

Informacije

- Pravosuđe od A do Z
- Službenik za informacije (fonctionnaire d'information/informatieambtenaar)
- Publikacije
- Pritužbe
- Adrese sudova
- Priopćenja za tisak
- Statistika

Sudstvo

- Sudovi
- Ured državnog odvjetnika

- Teritorijalna nadležnost
- Savjetodavno vijeće za sudstvo (Conseil consultatif de la magistrature/Adviesraad van de magistratuur)
- Komisija za modernizaciju sudstva (Commission de modernisation de l'ordre judiciaire/Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde)

Preoblikovanje sudskog prostora.

Pripadajuće poveznice

 [Savezna javna služba za pravosuđe](#)

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 17/11/2016